

Oponentský posudek

Cementárna v Radotíně – založení, produkce, podnikatelské strategie 1871-1921

Tomáš GECKO

Bakalářská práce, FFUK, Praha 2011

Tomáš Gecko se ve své práci zaměřil na historii jednoho z významných podniků cementářského průmyslu českých zemí – cementárny v Radotíně. Časově svou práci vymezil rokem 1871, kdy došlo k jejímu založení a rokem 1921, kdy byla radotínská cementárna společně s dalšími podniky rodiny Maxe Hergeta začleněna do nově založené akciové společnosti Spojené pražské továrny na staviva. Autor nejprve stručně představil cementárenství jako samostatné průmyslové odvětví a jeho tradici v prostředí českých zemí (s. 12-20). Následně se věnoval dějinám cementárny v Radotíně ve třech etapách – založení a fungování v letech 1871- 1874 pod firmou Pražská akciová továrna na hydraulický cement (s. 21-39), období 1875 - 1893, kdy se majitelem radotínské cementárny stal podnikatel německé národnosti Max Herget a byla začleněna do jeho rodinné firmy (s. 40-48) a období Hergetových dědiců 1894-1921 (s. 49-61). V popředí zkoumání ve všech sledovaných obdobích stojí organizační struktura a manažerské vedení podniku (vlastnické, personální změny) s důrazem na produkční možnosti, produktivitu a zisk.

Jedním z hlavních úskalí při zpracování tématu se zjevně stala značně roztříštěná pramenná základna. Archivní materiály vztahující se k dějinám radotínské cementárny se dochovaly ve velmi fragmentární podobě (fondy krajského obchodního soudu v Praze, úvěrní knihy v Archivu ČNB, podnikový fond Prastav v archivu v Berouně) a celá řada informací tak byla komplementována z alternativních zdrojů. Lze pouze litovat, že autor nevěnoval v metodologické pasáži charakteristice těchto zdrojů větší pozornost - soupis pramenů a literatury a především vlastní poznámkový aparát totiž dokládá bohatou práci především s dobovým periodickým tiskem (13 periodik) a dobovými tisky (A. Tarnawski).

Velice kladně hodnotím na předkládané práci systematické kladení otázek, které je charakteristické pro celý text a které svědčí o skutečnosti, že se autor při psaní nenechal strhnout informacemi, „které měl k dispozici“, nýbrž postupoval podle předem stanovených kritérií a v souladu se svým cílem postupovat metodou business history. Často torzovitě informace o činnosti radotínské cementárny získané z různých zdrojů autor neustále podroboval kritice a byl nucen vyrovnat se s celou řadou protichůdných tvrzení. Zvláště v

pasážích věnovaných založení radotínské cementárny (role jednotlivých aktérů při založení společnosti Kučera-Bárta-Herget s. 25-27) a kapitole bilancující roční produkci cementu radotínské cementárny v jednotlivých údobích (s. 45-46) autor prokázal cit při práci s pramenem a vysokou míru osvojení řemeslných dovedností historikovy práce.

Na předkládané práci je nutné vyzdvihnout i skutečnost, že ačkoliv se autor soustředil na konkrétní podnikatelský subjekt, ve výkladu neztratil kontakt s širším dějinným kontextem – v tomto ohledu považuji za velmi zdařilou pasáž definující hlavní předpoklady pro založení radotínské cementárny (přítomnost železniční zastávky, nerostné bohatství, zdroj vodní energie, s. 21-24), které předjímaly industrializační proces i v celé řadě dalších lokalit českých zemí, zasazení děje do širšího kontextu konjunktury 60/70. let (zvýšená poptávka po stavebním materiálu s. 31), dopad velké deprese na stavební průmysl (s. 36), otázka konkurenceschopnosti radotínského cementu (s. 37, 47) a účast na kartelu rakouských cementáren (51-54).

Ponechám-li stranou drobné formální nedostatky (absence obsahu či osnovy, interpunkce), Tomáš Gecko předložil velmi zdařilou bakalářskou práci, kterou velmi ráda doporučuji k úspěšné obhajobě, dle mého názoru zaslouží hodnocení *výborně*.

Mgr. Barbora Štolleová, PhD.